

Bilag 1

Alternativer til frihedsstraf og tidligere udslusning

Aftaleparterne er enige om at øge brugen af samfundstjeneste og fodlænke og indføre mulighed for udslusning med fodlænke mv. ved følgende initiativer:

Udvidet brug af personundersøgelser

Det gøres obligatorisk at tilvejebringe en personundersøgelse i alle straffesager mod personer på 18 år og derover, hvor sagen er eller vil blive indbragt for retten med påstand om indtil 1 år og 6 måneders fængsel.

Personundersøgelser vil dog fortsat ikke skulle tilvejebringes ved særligt grov, herunder professionel eller organiseret kriminalitet, som gør, at det efter praksis vil være udelukket, at der vil blive idømt andet end en ubetinget frihedsstraf. Endvidere skal personundersøgelser ikke som udgangspunkt tilvejebringes i sager, der forventes at medføre udvisning ved dom.

Justering af fodlænkeordningen

Visse af de gældende kriterier for, hvornår tilladelse til afsoning i fodlænke kan meddeles, justeres på følgende måde:

- Eventuelle verserende sager vil fremover alene skulle indgå som et moment i den samlede vurdering af, om den dømte er egnet til at afsone i fodlænke, navnlig i vurderingen af risikoen for recidiv.
- Reglen om, at der skal gå 2 år fra tidligere dom til ny dom, før der på ny kan gives tilladelse til fodlænke ophæves, så en senere dom fremover alene vil skulle indgå som et moment i den samlede vurdering af, om den dømte er egnet til at afsone i fodlænke, navnlig i vurderingen af risikoen for recidiv.
- Nægtelse af at medvirke til en personundersøgelse fører fremover kun til afslag, hvis ansøgeren forud for dommen direkte har erklæret sig uvillig til at udføre samfundstjeneste eller til at underkaste sig behandling mod alkoholmisbrug.
- Kravet om beskæftigelse fjernes, hvis domfældte er idømt en straf af fængsel i 30

dage eller derunder.

- Pensionister, herunder førtidspensionister, efterlønsmodtagere mv., som varigt er uden for arbejdsmarkedet, undtages fra beskæftigelseskravet. Det samme gælder langtidssygemeldte, hvis sygemeldingen forventes at række ud over afsoningen.
- Der gives mulighed for at dispensere fra kravet om beskæftigelse i tilfælde, hvor en dømt under afsoningen i fodlænke ufrivilligt bliver arbejdsløs, og det konkret ikke er muligt at skaffe nogen form for alternativ beskæftigelse.
- Der gives mulighed for, at dømte kan få tilladelse til at afsone på bopælen i en ferieperiode, som afspadsring eller som orlov for at forhindre, at den pågældende mister sin beskæftigelse på grund af afsoningen.
- Mulighederne for at forlade bopælen udvides for at øge mulighederne for, at den dømte kan deltage i resocialiserende aktiviteter, højtider mv.
- Kriminalforsorgen får mulighed for at fravige kravet om deltagelse i programvirksomhed, hvis deltagelse i det konkrete tilfælde vurderes uden formål.
- Tolerancetærsklen ved vilkårsovertrædelser justeres, så mindre vilkårsovertrædelser, f.eks. indtagelse af én enkelt genstand ved familiekomsammen, ikke automatisk skal føre til tilbagekaldelse af tilladelsen til afsoning i fodlænke, hvis forholdet dermed vurderes helt enkeltstående eller øvrige forhold taler for at undlade tilbagekaldelse. Der anvendes i stedet alternative reaktioner som f.eks. advarsel eller vilkår.
- Det gøres muligt at overføre en afsoner fra fængsel til fodlænke, selvom den pågældende har søgt for sent, hvis der foreligger strafafbrydelseslignende grunde eller særligt tungtvejende hensyn til den dømtes resocialisering, og der ikke er andre hindringer for afsoning på bopælen end manglende rettidig ansøgning.

Udvidelse af fodlænkeordningen til domme på op til 6 måneder

Fodlænkeordningen udvides, så domme på op til og med 6 måneders fængsel fremover vil kunne afsones i fodlænke, hvis den dømte vurderes egnet til afsoning i fodlænke.

For at kunne få tilladelse til at afsone i fodlænke skal den dømte som i dag opfylde en række betingelser vedrørende bl.a. bolig- og beskæftigelsesforhold. Til brug for afgørelsen af, om den dømte opfylder disse betingelser, eller om den dømtes forhold omvendt taler imod fodlænkeafsoning, foretager kriminalforsorgen en nærmere undersøgelse af den dømtes forhold (en såkaldt egnethedsvurdering), herunder af vedkommendes boligforhold, beskæftigelsesforhold samt fysiske og psykiske tilstand.

Afsoning i fodlænke vil således fortsat ikke kunne komme på tale, hvis de personlige forhold gør den dømte uegnet til at afsones i fodlænke.

Udslusning i fodlænke

Der gives mulighed for udslusning i fodlænke (såkaldt back-door fodlænke), så visse indsatte i en periode op til løsladelsen kan overføres direkte fra afsoning i fængsel til afsoning med fodlænke, dvs. at de udstationeres til eget hjem med fodlænke. Det gælder for:

- Indsatte, der som led i udslusningen har fået eller vil kunne få tilladelse til såkaldt frigang til arbejde eller uddannelse, herunder hvis frigang er umuliggjort af geografiske årsager, og indsatte, for hvem vægtige hensyn til familie eller den indsattes re-socialisering taler herfor.

Desuden får dømte, der afsoner i fængsel, mulighed for at blive udstationeret tidligere til en pension og derefter blive udstationeret til eget hjem med fodlænke i op til 6 måneder før løsladelsen, hvilket særligt vil kunne have relevans for langtidsdømte.

Tidligere udslusning for udvalgte grupper

- Misbrugsbehandlede
Indsatte i åbne fængsler, som på en behandlingsafdeling i et fængsel har gennemgået behandling mod misbrug, får mulighed for efter fængslets afgørelse at blive udstationeret til pension eller behandlingshjem i op til 1 år mod i dag som hovedregel op til 3 måneder.
- Udvidelse af noget for noget-ordningen
Der foretages en vis, begrænset udvidelse af noget for noget-ordningen, så deltagelse i arbejde i fængslet efter en konkret vurdering kan udgøre en særlig indsats, som efter en konkret vurdering kan kvalificere den dømte til tidlig prøveløsladelse.
- Indsatte med kort reststraf
Reglen om, at prøveløsladelse i almindelighed ikke kan ske, når den resterende straffetid er mindre end 30 dage, ophæves, således at der, hvis den dømte i øvrigt opfylder betingelserne for prøveløsladelse, kan træffes afgørelse herom, uanset reststraffens længde.

Der iværksættes endelig en nærmere undersøgelse i kriminalforsorgen af årsagerne til stigningen i afslagsprocenten på prøveløsladelser, herunder i hvilket omfang der måtte være tale om en utilsigtet skærpelse af praksis.
